

Wat je moet weten over de sportvereniging

Een factsheet voor professionals uit andere sectoren, die willen samenwerken met een sportvereniging

Sportverenigingen vormen een groot en belangrijk deel van de sport- en bewegingssector. Andere aanbieders van sport- en beweegactiviteiten zijn bijvoorbeeld commerciële sportaanbieders, zoals fitnesscentra, squashcentra, yogacentra, bootcamp aanbieders en watersportscholen. Maar ook zwembaden en welzijnsorganisaties bieden vaak diverse sport- en beweegactiviteiten aan. Deze factsheet gaat specifiek in op het reilen en zeilen binnen een sportvereniging, met als doel professionals uit andere sectoren te informeren over hoe een sportvereniging georganiseerd is. En welke kansen sportverenigingen bieden om mensen te bereiken, elkaar te laten ontmoeten en te bedienen.

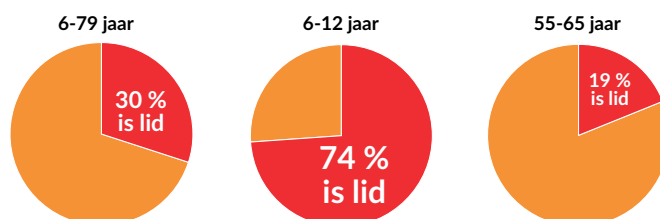
feiten en cijfers over de sportvereniging

- 30 procent van de Nederlandse bevolking (6-79 jaar) is lid van een sportvereniging.
- De jeugd in de leeftijdscategorie 6 tot 12 jaar is vaker lid van een sportvereniging (74% in 2014) dan de bevolking in de andere leeftijdscategorieën.
- Het lidmaatschap van een sportvereniging is het laagst onder 55 t/m 65 jarigen (19%).
- Er zijn ruim 24.000 sportverenigingen in Nederland aangesloten bij sportkoepel NOC*NSF.
- Deze verenigingen zijn actief in ruim 75 takken van sport. Ze worden ondersteund door sportbonden en provinciale en lokale sportservicebureaus.
- De helft van de sportverenigingen heeft minder dan 100 leden. Een derde heeft 50 leden of minder. Een op de tien sportverenigingen heeft meer dan 500 leden.
- De helft van de sportverenigingen beschikt over een sportaccommodatie die zij zelf of samen met andere verenigingen beheren en onderhouden.
- Ruim 1 miljoen vrijwilligers zijn actief in de sport (n.b. niet alleen bij sportverenigingen). Daarmee is de sport de grootste vrijwilligerssector in Nederland.

De (meer)waarde van de sportvereniging

Een sportvereniging is een ontmoetingsplek, waar leden, ouders, vrijwilligers, supporters en wijkbewoners samenkomen. De sportvereniging biedt daarnaast structuur. Door het reguliere, frequente aanbod van sportactiviteiten (trainingen, competitie), maar ook de sociale cohesie binnen trainingsgroepen worden leden aangespoord om deel te blijven nemen. Tot slot is er binnen de sportvereniging de mogelijkheid om vrijwilligerswerk te doen. Voor jongeren een mooie en veilige manier om werkervaring op te doen; voor volwassenen een manier om een steentje bij te dragen aan de club en de maatschappij; voor werklozen of kwetsbare doelgroepen wellicht een kans om meer te participeren.

Lidmaatschap van een sportvereniging

Afbeelding 1: Human Capital model, Richard Bailey (2013)

De waarde van sporten en bewegen

Sport en bewegen - of je dat nou doet bij een vereniging, een sportschool of zelfstandig - biedt kansen voor de ontwikkeling van individuen. Een onderbouwing en weergave van de voordelen van sport en bewegen voor het individu is te vinden in het Human Capital Model van Bailey. De effecten van sporten en bewegen worden hierbij ingedeeld op basis van zes kernwaarden: fysieke waarde, emotionele waarde, sociale waarde, persoonlijke waarde, intellectuele waarde en financiële waarde. Meer over dit model en de effecten van sport en bewegen is te vinden op www.allesoversport.nl.

De vereniging en haar vrijwilligers

Het organiseren en besturen van sportverenigingen gebeurt van oudsher door mensen die dezelfde passie voor sport hebben. Een sportvereniging kenmerkt zich door het vrijwillige karakter van de organisatie. Een sportvereniging heeft een bestuur dat het beleid van de vereniging bepaalt. Het bestuur legt verantwoording af aan de leden tijdens de Algemene Leden Vergadering (ALV). Veel sportverenigingen hebben commissies, die het bestuur ondersteunen in de uitvoering van beleid. Bijvoorbeeld een materialencommissie, activiteitencommissie, jeugdcommissie en een toernooicommissie. Een sportvereniging heeft daarnaast trainers, coaches en scheidsrechters (kader) nodig met kennis van de technische kant van de sport.

De meeste vrijwilligers zijn leden van de vereniging, of ouders van jeugdleden. Maar ook oud leden of betrokkenen uit de wijk kunnen vrijwilligerstaken op zich nemen. In de sportsector is de verhouding vrijwilligers versus professionals ongeveer 95% versus 5%. De helft van de verenigingen (47%) werkt uitsluitend met vrijwilligers. Het gemiddeld aantal betaalde medewerkers

in een vereniging is de laatste jaren iets toegenomen (1,6 in 2008 tot 2,1 in 2014). Het werven en behouden van vrijwilligers houdt veel sportverenigingen bezig. 19% van de verenigingsbestuurders geeft aan dat er een vrijwilligerstekort is bij de vereniging. Daarnaast zegt 50% van de verenigingsbestuurders niet direct een tekort te ervaren, maar wel op zoek te zijn naar meer vrijwilligers.

De taken van een sportvereniging

Het primaire doel van een sportvereniging is sportbeoefening voor en door leden mogelijk maken. Naast deze kerntaak heeft vrijwel iedere vereniging een aanbod aan sociale activiteiten voor leden. Driekwart van de sportverenigingen vindt dat sportverenigingen een maatschappelijke verantwoordelijkheid hebben. Alleen al door sportaanbod te organiseren voor leden en potentiële leden zijn sportverenigingen van maatschappelijke waarde. Maar de maatschappelijke rol van sportverenigingen krijgt langzaam ook op een andere manier vorm.

De afgelopen jaren heeft deze ontwikkeling een impuls gekregen door de decentralisaties in het sociale domein.

Wat je moet weten over de maatschappelijke rol van de sportvereniging is te lezen in de gelijknamige factsheet.

Financiën

De contributie is voor veel verenigingen de belangrijkste bron van inkomsten. Andere inkomensbronnen van sportverenigingen zijn gemeentelijke subsidies, sponsoring door bedrijven, kantine inkomsten (voor sportverenigingen met een eigen accommodatie) en eventuele fondsen of subsidies voor projecten. De financiën zullen de komende jaren hoog op de agenda staan bij de verenigingen.

De verwachting is dat gemeenten moeten bezuinigen en de tarieven voor het huren van sportvelden en accommodaties gaan verhogen. Of wijzigingen doorvoeren in subsidiestelsels. Gemeenten vragen bovendien steeds vaker een tegenprestatie van een sportvereniging, voor een subsidie die eerder nog 'structureel' was. Deze tegenprestatie kan het openstellen van de accommodatie voor wijkbewoners zijn, het samenwerken met andere organisaties in de wijk of het ontwikkelen van nieuwe aanbod voor specifieke doelgroepen. Ook hierover kun je meer lezen in de factsheet ***wat je moet weten over maatschappelijke rol van de sportvereniging***.

Belangrijkste bronnen

Collard, D. & Pulles, I. (2014) Sportdeelname 2013
Utrecht: Mulier Instituut

Admiraal, M., et al. (2016) Lidmaatschappen, NOC*NSF
over 2015 Arnhem: NOC*NSF

Vervoorn, C., et al. (2013) De kracht van sport, Pallas
Publications

Lucassen, J. et al. (2015) Vitale clubs voor sport en
samenleving. Kennisbron voor de stimulering van vitale en
open sportverenigingen. Deventer

Gezondheidsenquête / Leefstijlmonitor, CBS i.s.m. RIVM
en VeiligheidNL, 2015

Mulier Instituut, Verenigingspanel voorjaar 2014 en 2016

Kalmthout, J. van, et al. (2013) SportAanbiedersMonitor
2012: facts & figures Arnhem: NOC*NSF/ Mulier Instituut